

BULVARAS

Dailės galerijoje – R. Inčirausko skulptūros, tapyba, juvelyrika

Grudžio 20 d. 17 val. Dailės galerijoje vyks Romualdo Inčirausko parodos „Skulptūra. Tapyba. Tarytum juvelyrika“ atidarymas. Paroda veiks iki 2018 m. sausio 13 d.

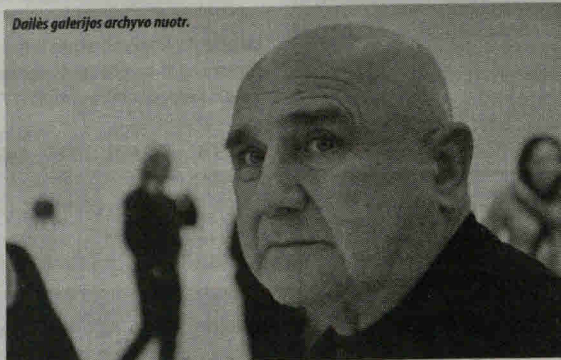
R. Inčirausko kūriniai tapo neatšiejama Žemaitijos sostinės savastimi... Reljefai Didžiojoje Žemaičių sienoje, žymintys svarbius istorijos įvykius („Žymiausi žemaičių mūšiai“, 2011; „Konstancos bažnytinis susirinkimas“, 2012; „Europos Krikštas“, „Didysis Žemaitijos žemėlapis“, 2015), Šv. Antano Paduviečio katedros durys (2007–2009), gausūs atminimo ženklai sunaikintai Telsių žydų diasporai, dekoratyvinė plastika centrinėje aikštėje (meškos skulptūra Turgaus aikštės laikrodžio bokšte, paukščiai-vejarodės ant skelbimų stulpų ir dar daug kitų objektų) yra Romualdo Inčirausko šiam miestui sukurtas kūrybos kraitis. Todel vargu ar yra didesnis Žemaitijos istorijos žinovas bei Telsių patriotas nei šis iš Anykščių kilęs menininkas... Miestas, į kurį Romualdas atvažiavo mokyti 1970-aisiais (1974 m. Telsių taikomosios dailės technikumė įgijo meninio metalo apdirbimo specialybę) ir kur 1979-aisiais grįžo baigęs Talino valstybinį taikomosios dailės institutą, tapo jo kūrybos Tėvyne.

Romualdą Inčirauską drįsčiau vadinti tikru XX–XXI amžių sandūros menininku – sparti meninių idėjų ir judėjimų, technologijų ir platinės raiškos kaita, žanrų ribų nyksmas bei naujos medijos jo kūryboje įgyja savitą ir paveiklį pavaldą. Antra vertus, jam, tarsi renesanso menininkui, rūpi ir yra pavaldžios įvairios kūrybos sritys. Kaip pastebi menotyrininkė Jurgita Ludavičienė, išskirtinė Inčirausko kūrybos savybė yra universalumas. Iš tiesų dailininkas suformavo savitą skulptūrinės plastikos atmainą, kurioje persipina tradicinių žanrų – medalia, reljefo, juvelyrikos, trimatės skulptūros – bruožai. Ir tai nėra savitiksliis ar formalus siekis. Kūrybinė patirtis ir profesionalus technologijų žinojimas jam visada tarnauja ilgai bran-

dintai, o kartais netikėtai gimusiai idėjai įkūnyti. Autorius prisipažįsta, kad labiausiai vertina koncepcijos ir technologijos dermę. Minties, ikonografijos ir meistriskumo derinys yra jo kūrybos vizitinė kortelė.

Prie minėto kūrybos universalumo ir profesinės meistrystės vertėtų pridurti dar vieną, ko gero – esminį, Inčirausko kūrybos bruožą: ji sąmoningai angažuota politine, religine, socialine prasme. Paklaustas, kas labiausiai neramina, kokias problemas jo kūriniuose įprasmina naudojami ženklai ir jų sąsajos, menininkas atsako aiškiai: „Krikščioniška pasaulėžiūra yra mano kūrybos stumbras. Tai lemia siužetus, ženklus, simbolius“. Šią nuostatą patvirtina ir monumetaliausias (nacionalinės premijos vertas!), kelis metus kurtas darbas Šv. Antano Paduviečio katedros durys, ir šiemet šiuolaikinio meno mužeje „ArtVilnius“ bei kitose erdvėse eksponuota skulptūrinė instaliacija „Civilizacijos“ bei „Civilizacijos“ II, rodoma Telsių galerijoje (2016 m. sukurtą 12 skulptūrų ir 10 artefaktų kintamo dydžio skulptūrinė instaliacija 2017 m. buvo papildyta dvidešimčia mažųjų skulptūrų ciklu).

Kas jungia šiuos, sakytum, labai skirtingus kūrinius? Tai sąsaja tarp nūdienos ir istorijos. Žmonijos istorija yra civilizacijų formavimosi, klestėjimo ir žlugimo istorija. Inčirausko skulptūrinė instaliacija „Civilizacijos“ meninėmis priemonėmis tarsi prabyla apie pasaulyje tvyrančias apokaliptines naujaujatas, kurias nūdien įkūnija prieštata tarp besaikio vartojimo, hedonizmo ir gyvybės, kultūros paveldo trapumo. Šis daugiaprasmiškas kūrinytarsi patvirtina britų istoriko Arnoldo Josepho Toynebee'o teoriją, kad civilizacijos likimas priklauso nuo kuriančiųjų individų, kad ji negali augti, jei prarandamas novatoriškumo siekis, jei ima dominuoti militaristiniai polinkiai, vedantys į žlugimą. Iš autoriaus aplankytų vietų Efeze, Sidėje, Kesarijoje, Jeruzalėje, Masadoje surinkti autentiški senųjų

Dailės galerijos archyvo nuotr.

kultūrų artefaktai (nugriautas Berlyno sienos fragmentas), radiniai iš karinių konfliktų teritorijų, kuriose, aičiu Dievui, nebuvo (Sirijos miestų Aletro ir Palmyros), sugretinami su senųjų civilizacijų įvaizdžiais, šandien tapusiais vartojimo ženklais (akropolis, babilonas). Artefaktai, „užkonservuoti“ kaip prieskoniai (vartojimo įvaizdis), ir metalo skulptūros sukuria emociškai paveiklų darinį, nestokojantį ironijos, kuri yra dar viena Inčirausko kūrybos savybė. Kaip tikras postmodernistas jis jungia įvairių kultūrų ženklus, naudoja citatas, keičia daiktų funkcijas, medžiagų fizines savybes ir įtraukia žiūrovą į savotišką žaidimą-disputą. Kūrybos kaip žaidimo aspektas nesvetimas ir kitiems Inčirausko projektams.

Žaismę jis nuosaikiai įveda į istorinių kanonų tvaramumą. Apskritai, menininkas nėra linkęs patosiškai traktuoti istorijos, greičiau priešingai – elgiasi su ja labai atsargiai ir pagarbiai. Trejus metus kurtos Telsių šv. Antano Paduviečio Katedros durų reljefuose istorija atskleidžiama per konkrečius įvykius ir asmenybes (Žemaitija iki krikšto, Vytauto vykdytas krikštas, Medininkų vyskupija ir Telsių vyskupija), tiesiogiai nenaudojant Kūrėjo įvaizdžio. Dailininkas siekė atskleisti Kūrėją per jo kūrinių. Tokia nuostata pa-

diktuota ir jo protestantiškos krikščionybės pozicijos, ir vidinės etikos. Jei Telsių katedros durys Inčirauskui prilygo jo meninės patirties ir krikščioniško išprusimo egzaminui, pareikalavusiam didžiulių pastangų, tai projektas „Civilizacijos“, autoriaus nuomone, nėra išskirtinis – tai dalis gyvenimo ir kūrybos patirties, apmąstymų apie žmogų, kaip Dievo kūrinių, jo darbus – gerus ir blogus – rezultatus.

Parodą aplankyti verta! Galerijoje eksponuojama tai, ko nėra viešosiose miesto erdvėse. Naujas 23 paveikslų tapybos ciklas „Abstrakcija su autoriniu ženklu“, sukurtas taip pat šiemet. Dėstydamas VDA Telsių fakultete Romualdas Inčirauskas yra priverstas „palaikyti kūrybinę formą ir būti kūrybos procese“. Gal todėl ne tik moko kitus, kad grįžta prie juvelyrikos ar pasiilgęs spalvų imasi tapybos. (dr. Danutė Zovienė)

R. Inčirauskas gimė 1950 m. rugpjūčio 28 d. Anykščiuose. 1974 m. baigė Telsių taikomosios dailės technikumą. 1979 m. baigė Estijos valstybinį dailės institutą Taline. Vilniaus dailės akademijos Telsių fakulteto profesorius. Kuria metalo plastiką, skulptūras, medalius, tapybą. LDS (Lietuvos dailininkų sąjunga) narys, FIDEM (tarptautinė

medalio kūrėjų asociacija) narys.

Surengęs daugiau kaip keturiasdešimt autoriinių parodų, dalyvavęs daugelyje bendrų parodų, simpoziumų, plenerų, konkursų. Yra sukūręs daug kūrinių Telsių miesto viešosiose erdvėse. Žymiausi iš jų – Telsių Šv. Antano Paduviečio katedros durų reljefinė – skulptūrinė kompozicija, skirta Žemaitijos krikšto 600-ųjų metinių paminėjimui, skulptūrinės kompozicijos Didžiojoje Žemaičių sienoje, ženklai – skulptūros žydų bendruomenės atminimui Telsių senamiestyje, skulptūrinis (20 skulptūrų) projektas TELZ (Vilniaus Gano žydų muziejaus nuosavybė). Jo darbai yra įsigiję Lietuvos ir užsienio muziejai (vienas iš jų – Britų muziejus), privatus kolekcininkai Lietuvoje, Rusijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Švedijoje, Suomijoje, Japonijoje, Izraelyje, JAV ir kitur.

Kūrybos įvertinimas: 2016 Tarptautinis medalio konkursas „Boris Schatz – 150“, Jeruzalė, Sofija, Vilnius. I premija. 2015 Apdovanotas Žemaičio aukso ženkliu. 2015 Apdovanotas LDS aukso ženkliu. 2014 Paskirta Lietuvos respublikos kultūros ministerijos stipendija, skirta skulptūrinės reljefinės metalo plastikos, įprasminančios Žemaitijos krikštą, sukūrimui. 2011 Miko J. Šileiko vardo I premija. 2010 Paskirta Lietuvos respublikos kultūros ministerijos stipendija atminimo ženklu ant reikšmingiausių buvusių žydų pastatų Telsiuose, sukūrimui. 2007 Dr. Genovaitės Kazokienės vaizduojamojo meno fondo premija. 2005 Tarptautinis medalio konkursas „H. K. Andersenius – 200“. Tel Avive. I premija. 2003–2004 m. paskirta Lietuvos respublikos kultūros ministerijos stipendija reljefinės skulptūrinės metalo plastikos kūrimui. Sukurtas projektas „TELZ“, skirtas buvusios Telsių žydų bendruomenės atminimui. 2002 Tarptautinis medalio konkursas „Animus. Spiritus. Violin“ Tel Avive – specialus prizas. 1992 Medalio Čijunei Sugiharai konkursas – I premija. 1989 Tarptautinė medalių kvadrinėle Krennice (Čekoslovakija), Krennico miesto premija.

Šiaulių universiteto Dailės galerijoje – D. Udrio tapybos paroda „55“

Grudžio 15 d. 17 val. Šiaulių universiteto Dailės galerijoje jubiliejinės Dalvio Udrio tapybos parodos „55“ atidarymas. Paroda veiks 2018 m. sausio 3 d.

D. Udrys gimė 1963 m. sausio 17 d. Kaune. 1992 baigė Šiaulių pedagoginio instituto Dailės fakultetą. 1995 m. ten pat baigė studijas,

gaudamas humanitarinių mokslų magistro laipsnį. Šiuo metu dirba Šiaulių dailės mokykloje dailės mokytoju. Nuo 1995 m. jis – Lietuvos dailininkų sąjungos narys. Parodose dalyvauja nuo 1988 m.: surengtos septynios personalinės parodos, daugiau kaip trisdešimt grupinių. Darbai eksponuoti parodose Austrijoje, Italijoje, Olandijoje, Švedijoje, Lenkijoje, Rusijoje.

Kompozicijų „Žiemos akimirkos“ paroda bibliotekoje

Šiaulių apskrities Pavilto Višinskio viešosios bibliotekos II aukšto fojė papuošė Šiaulių miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų bendruomenių sukurtos žiemiškos kompozicijos. Spalvingos, netikėtos kompozicijos padės laukti vienu gražiausių metų švenčių – šv. Kalėdų ir Naujųjų metų. Paroda skirta tarpinstituciniam bendravimui plėtoti ir lietuviškoms tradicijoms mieste puoselėti.

Parodą organizavo Šiaulių lop-

selis-darželis „Gluosnis“ ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Švietimo skyrius. Kompozicijas kūrė lopšeliai-darželiai „Voveraitė“, „Klevelis“, „Žiogelis“, „Sigutė“, „Aukšinis raktelis“, „Bangėlė“, „Pušelė“, „Gluosnis“ kartu su socialine partnere Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazija ir „Ringuvos“ specialiąja mokykla. Paroda eksponuojama iki gruodžio 31 d.

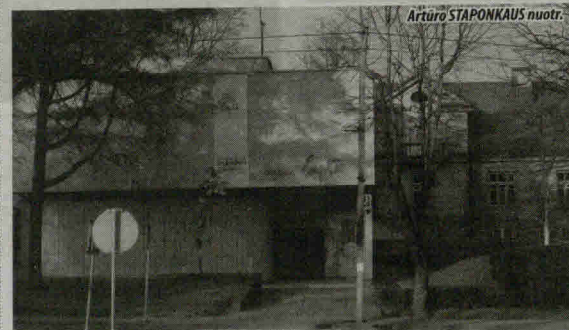
„Laiptų galerijoje“ – advento vakaras „Gerumas tas gyvenimas, gerumas“

Adventas – metas įprasmiti laiką, išreikšti gerumą, dalytis juo tarsi duona. „Laiptų galerija“ šį laikotarpį kviečia pasitikti ir gyventi su nesukubėjimu ir gerumu. Tiesiog pabūnant, klausantis muzikos, dalijantis geromis emocijomis, šypsenomis ir dovanomis.

Grudžio 18 d. rengiamas advento vakaras prie arbatos. Pavadinimas pasufleravo Justino Marcinkevičiaus eilės: „Gerumas tas gyvenimas, gerumas“.

„Žiemos eskizai“ – tai šviesios, smagios muzikos programa, kurioje žiemos eskizai atsispindės lietuviškų dainų tekstuose, o prancūzių kompozitoriai suteiks nuotaikos žaismingumą ir nerūpestingumą pasakojant personažų meilės istorijas. Vakaro metu užsienio ir lietuvių autorių kūrybą skaitys Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktorai Monika Šaltytė, Nomedą Bečiūtė, Juozas Bindokas. Bus galima išgirsti ir garsių rašytojų kūrybos, ir nostalgikų vaikiškų eilių, ir šv. Pranciškaus Asyziečio žodžių. Kalėdinėmis giesmėmis džiugins Šiaulių miesto kultūros centro „Laiptų galerijos“ folkloro ansamblis „Salduvė“. Vakaro metu veiks drabužių ir aksesuarų butikas, kur bus galima mainytis geros kokybės rūbais bei papuošalais, knygomis. Makiažo paslaaptimis dalytis visazistė Ieva Mitigailienė, knygos „Makiažo formulės“ autorė. Klausysimės, įsiklausysime, šnekučiuosimės prie arbatos ir skanėstų, fotografuosimės prie tikros Kalėdų eglės. Ar turite laiko gerumui?

Prie arbatos kviečiami visi šiauliečiai, vakaro viešnios – Motinos Teresės šeimų namų gyventojos. Susirinkusiems muzikuos Lietuvos ir užsienio scenose žinomi bei tarptautinių konkursų laurus skinantys klasikinės muzikos atlikėjai: Natalija Katilienė (sopranas, Vilnius), Stein Skjervold (baritonas, Norvegija), Eglė Perkmaitė (fortepijonas, Vilnius).

Artūro STAPONKAUS nuotr.

Parengė Laima TRUMPYTĖ